

Härnösands kommun

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Wendela Hellmanskolan i Härnösands
kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Härnösands kommun att **vid vite av 650 000 kronor senast den 15 maj 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Föreläggandet gäller omedelbart.

Om Härnösands kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Härnösands kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Åtgärder

- Se till att de elever som bedöms vara i behov av studiehandledning på modersmål får ett sådant stöd. I detta ingår att i första hand rekrytera och anställa egen personal. Om detta inte är möjligt, istället ingå entreprenadavtal med en annan huvudman om att för studiehandledningen använda dennes personal. Om förutsättningarna i lagstiftningen är uppfyllda kan studiehandledningen ges via fjärrundervisning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Härnösands kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Se till att skolmiljön är trygg och att studiero råder på samtliga lektioner genom att;

- a) Skapa gemensamma förhållningssätt och strukturer för hur personalen ska agera i såväl förebyggande som åtgärdande arbete. I detta ingår att tydliggöra användandet av eventuella disciplinära åtgärder.
 - b) Skolans ordningsregler implementeras hos både personal och elever.
 - c) Skolledning och personal gemensamt upprätthåller ovanstående.
 - d) Genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Se till att lärare och annan personal anmäler samtliga händelser där en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten till rektorn. Rektorn ska i sin tur anmäla detta till huvudmannen.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Härnösands kommun att **senast den 15 september 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Härnösands kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolan ska säkerställa att eleverna deltar i utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Uteblir en elev utan giltigt skäl ser rektorn till att elevens vårdnadshavare informeras samma dag. (7 kap. 17 § skollagen)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att informera vårdnadshavare om en elev uteblir från undervisningen. Informationen ska ske samma dag om det inte finns särskilda skäl.
- Se till att elevhälsan arbetar hälsofrämjande och förebyggande på såväl organisations-, grupp- som individnivå. I detta arbete ska medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ingå.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Härnösands kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot

de nationella målen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att rektorn organiserar och ger förutsättningar för samverkan mellan lärare samt mellan lärare och andra personalgrupper. I detta ingår att rektorn ska fatta beslut om och implementera gemensamma rutiner.
- Se till att rektorn följer upp skolenhetens resultat och skapar en struktur för hur ett systematiskt kvalitetsarbete ska genomföras och implementerar detta i verksamheten.

Bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som konstaterats vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att rätta tillbrister närhelst de framkommer.

Skolinspektionens tillsyn av Wendela Hellmanskolan visar att det finns allvarliga och omfattande brister när det gäller elevers möjlighet till trygghet och studiero. Även om skolan och huvudmannen vidtagit en del åtgärder så visar utredningen att det vid tillsynstillfället inte råder studiero i samtliga klassrum samt att alla elever inte känner sig trygga på skolan.

Vidare finns det allvarliga brister gällande elevers rätt till studiehandledning på sitt modersmål i de fall eleven behöver det. Mot bakgrund av att skolan har relativt många elever med annat modersmål än svenska finner Skolinspektionen det anmärkningsvärt att det i stort sett inte bedrivs någon studiehandledning på modersmål på skolan.

Tillsynen visar även att Wendela Hellmanskolan inte uppfyller författningarnas krav när det gäller elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete eller när det gäller information till vårdnadshavare vid elevs frånvaro från undervisningen.

Utredningen visar på ett antal bristområden varav några särskilt allvarliga vilket tyder på att det finns brister i skolans organisation och pedagogiska ledarskap. Skolinspektionens bedömning är att rektorn i högre grad behöver organisera arbetet på skolan genom att ge förutsättningar för lärare och övriga personalgrupper att samverka samt även besluta om och implementera rutiner för det dagliga arbetet.

Föreläggande vid vite

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att Wendela Hellmanskolan brister i att ge de elever som behöver det studiehjälp på sitt modersmål. Trots att skolan har en hög andel nyanlända elever samt elever med annat modersmål än svenska så genomförs i stort sett inte någon studiehjälp på elevernas modersmål utöver möjligheten att översätta digitala läromedel.

Enligt skolförordningen ska en elev få studiehjälp på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Enligt rektorn, lärare och representanter för elevhälsan ges inte studiehjälp på modersmålet till de elever som behöver det. Rektorn berättar att skolan satsar på att införa digitala hjälpmedel i undervisningen som ska hjälpa eleverna då det varit svårt att få tag i studiehjälpare. Dessa ska vid tiden för tillsynen börja användas på skolan. Rektorns bedömning är att de digitala hjälpmedlen kommer att fungera bra.

Lärare berättar att avsaknaden av studiehjälp på modersmål är en del av de problem som finns på skolan. Många elever ska undervisas i ämnen utan att ha tillräckliga språkkunskaper för att tillgodogöra sig undervisningen. Lärarnas bedömning är att det finns elever som inte når upp till kunskapskraven i olika ämnen, men som skulle kunna nå upp till kunskapskraven om de fick studiehjälp på sitt modersmål. Lärarnas bedömning är att ingen av de elever som är i behov av studiehjälp på modersmål kommer att nå målen med utbildningen. Vidare är det lärarnas uppfattning att om dessa elever får det stöd de behöver för att förstå undervisningen så skulle de förhoppningsvis kunna följa med och inte ägna sig åt att störa andra.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt skollagen står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § skollagen förenas med vite. Skolinspektionen ska förena föreläggandet med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt

Eftersom Härnösands kommun inte uppfyller de krav som ställs i författningarna finns skäl att förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Bristerna rörande studiehjälp på modersmål är allvarliga och inte tillfälliga. Skolinspektionen bedömer att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att uppnå målen för utbildningen. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga brister i Wendela Hellmanskolans arbete med att utforma utbildningen så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Skolinspektionens utredning visar att det är bristande studiero på ett flertal av lektionerna. Vidare framgår det att elever och lärare blivit slagna och knuffade, samt att elever är rädda för att vistas i närheten av olika grupperingar i korridorerna. Skolan har kartlagt och satt in vissa åtgärder för att komma tillrätta med den vid tillsynstillfället rådande situationen. Skolinspektionen konstaterar dock att de insatta insatserna inte är tillräckliga. Skolans ordningsregler är inte heller tillräckligt implementerade och skolans personal är inte konsekventa med att upprätthålla dessa. Det gäller både i själva undervisningen och i skolmiljön som helhet. Vidare bedömer Skolinspektionen att personalen brister i sin skyldighet att anmäla ärenden om kränkande behandling till rektorn.

Elevers trygghet

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. I förarbetena till bestämmelsen anges att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö (prop. 2009/10:165 s. 319). Vidare ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

I intervju med elever framkommer att elever inte är trygga på skolan. Det finns en oro när det gäller att vistas i närheten av olika grupperingar. Framförallt i korridorerna är det trångt och elever är oroliga för att bli knuffade eller att *"man kan få en smäll om man kommer för nära"*. Skolan beskrivs av eleverna som *"en problemskola, det händer jättemycket"*. Eleverna berättar att slagsmål förekommer, flera lärare har blivit misshandlade av elever, många igångsatta brandlarm, inbrott och stölder av bland annat 50 elevdatorer. Elever berättar vidare att de inte vågar gå på toaletten själva då de är rädda för att någon ska låsa upp dörren utifrån.

Elevernas bild bekräftas i intervjuer med såväl rektor, lärare som elevhälsa. Representanter för elevhälsan uttrycker att det *"totalt sett varit kaos, det är så många människor på liten plats"*. De strävar efter att det ska vara en nolltolerans mot *"skojbråk"* på skolan men berättar samtidigt att en del av personalen har svårt för att stoppa ett bråk i en elevgrupp medan andra klarar av det utan att mötas av aggression från elever. Enligt elevhälsan är det ett viktigt arbete att stötta den personal som inte vågar agera när situationer uppstår på grund av rädsla för det aggressiva bemötandet. Vidare berättar de att personalen var försiktigt optimistisk ett tag under hösten men att de den senaste tiden *"helt har tappat bollen och nu ligger den på elevernas planhalva"*, *"förra veckan kändes det som om vi tappat makten"*. Det finns elevgrupper som de inte når fram till och känslan är att det finns elever som bara vill förstöra, *"vi bygger ett utanförskap på den här skolan"*. I intervju med lärare ges exempel på att en elev sökt upp lärare för beskydd under skoldagen på grund av oro över att bli utsatt av andra elever på skolan.

Rektorn berättar att det ska vara nolltolerans mot att exempelvis putta varandra oavsett om det är på skoj eller inte. Vidare uppger rektorn att det kanske inte är lika tydligt hos

personalen då skolans ordningsregler inte är tillräckligt implementerade. Rektorn säger att det skulle fungera bättre om alla följde ordningsreglerna. Elever berättar att de inte känner till skolans ordningsregler. De vet om att det finns men säger samtidigt att det nog inte är någon som läst dem. De ger sedan exempel på att det finns lärare som enligt eleverna "nog gett upp".

I samband med tillsynen har huvudmannen redovisat ett antal insatser som skolan genomfört för att komma tillrätta med de problem som kartlagts. Bland annat har en elevsamordnare samt extra personal anställts för att arbeta med trivsel och trygghet i korridorerna. Det bedrivs även ett nära samarbete med socialtjänsten som regelbundet besöker skolan.

Vid tillsynen har Skolinspektionen observerat ett flertal situationer i korridorer som innefattar någon form av fysisk kontakt mellan ett par eller några elever. Det innefattar sparkar i huvudhöjd, sparkar mot skåp och elever som sliter varandra i kläderna. En elev ses rista på dörren till ett elevskåp. Eleverna säger saker som "vem var det vi skulle spöa nu?". Eleverna knuffar varandra när de går förbi. Lås till några av lektionssalarna var förstörda vilket medförde att lärarna inte kunde genomföra lektionerna så som det var tänkt. Enligt lärare har det varit ett återkommande problem vid ett tiotal tillfällen under hösten. Vid observation av skolgården uppmärksammades även att elever tände pyrotekniska pjäser och riktade dem mot personal som gick fram för att tillrättavisa eleverna.

Anmälningsplikt vid kränkande behandling

Skollagen reglerar att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

I intervju med lärare berättas att de skrivit några anmälningar om kränkande behandling som lämnats till rektorn men att det sker kränkningar varje dag. Skolans rektor säger att det nog är så att alla händelser inte rapporteras. Om lärarna skulle följa lagen om anmälningskyldigheten skulle de enligt rektorn inte hinna undervisa.

Studieron på lektionerna

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

I intervju med lärare framkommer att det inte är studiero i vissa klasser och ämnen. I vissa grupper fungerar det relativt bra medan det vid andra tillfällen bland annat är mycket spring in i och ut ur klassrummen. Elever uppges gå in på lektioner där de inte ska vara och stör då den undervisning som pågår. Enligt lärare som intervjuats kan det vid vissa lektioner vara enbart en tredjedel av undervisningstiden som det bedrivs undervisning i ämnet. Övrig tid går åt till att diskutera användningen av

mobiltelefoner och att hålla ordning i klassrummet. Lärarna berättar vidare att reglerna kring mobiltelefoner inte är riktigt klara. Att hålla sig uppdaterad på vad som händer i sociala medier tar mycket energi av eleverna på lektionstid.

Ordningsregler som rektorn redovisat i samband med tillsynen beskriver bland annat att:

- Mobiltelefonen lämnas i skåpet eller med avstängt ljud på angiven plats i klassrummet.
- Mobiltelefonen får i klassrummet endast användas i undervisnings syfte efter tillstånd av lärare.
- Du får inte ta bild eller filma i skolan.
- Kom i tid till lektionerna och ha med dig det material som du behöver så att du inte stör undervisningen.

Skolinspektionen har vid tillsynsbesöket observerat ett antal lektioner. Vid flertalet av de besökta lektionerna observerades att:

- Elever kom sent till lektionerna.
- Elever pratar om annat än lektionsinnehållet vid stora delar av lektionstiden.
- Flera elever använde mobiltelefoner och datorer till annat än undervisningen, exempelvis till att ta kort, filma, titta på film och att vara aktiv på sociala medier.
- Elever går in och ut ur klassrummen frekvent under lektionens gång.

Vid någon eller några av lektionerna observerades att:

- När läraren var vänd mot eleverna var ljudnivån i något klassrum under kontroll. När läraren vände sig mot tavlan innebar det ett sorl där eleverna pratade om annat än lektionsinnehållet.
- Elever från andra klasser kom in i klassrummen och störde undervisningen. Läraren fick då lägga tid och energi på att se till att eleverna lämnade klassrummet.
- En majoritet av eleverna deltog inte aktivt i undervisningen. Vid något tillfälle var det svårt att avgöra om en elev som låg över sin bänk var vaken.
- Elever ropar svordomar och kränkande tillmälen till varandra.
- Någon lärare inledde lektionen med att ge eleverna möjlighet att lämna ifrån sig sina mobiler.

Vid intervju med lärare uppgavs detta vara representativt för hur det brukar se ut. Någon lärare uppgav att det var lugnare än normalt. Det är enligt lärare ganska många elever som tittar på video eller telefonerna under lektionen och vissa lärare vågar inte samla in telefonerna då det kan och har lett till konflikter och fysiska motsättningar mellan lärare och elever. Lärare berättar att en del elever inte är fokuserade på undervisningen och att det tyvärr finns en rädsla hos en del lärare att ingripa mot vissa elever.

I intervju berättar elever att det inte går att koncentrera sig i klassrummet när de har lektion i helklass men att det fungerar bättre på lektioner i mindre grupper. Andra

elever tycker att studieron ofta kan vara bra men tillägger samtidigt att de på vissa lektioner skulle lära sig mer om det inte var så stökigt. Enligt de intervjuade eleverna var de lektioner som Skolinspektionen observerat antingen representativa för hur det brukar se ut eller lugnare än normalt.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt skollagen står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § skollagen förenas med vite. Skolinspektionen ska förena föreläggandet med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt

Eftersom Härnösands kommun inte uppfyller de krav som ställs i författningarna finns skäl att förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

En utbildning som är fri från kränkande behandling samt präglas av trygghet och studiero är avgörande för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Bristerna i huvudmannens och skolans arbete i denna del är allvarliga och inte tillfälliga. Skolinspektionen bedömer att bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att uppnå målen för utbildningen. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Föreläggande

Förutsättningar för lärande och trygghet

Information till vårdnadshavare om elevs frånvaro

Skolinspektionen bedömer att Wendela Hellmanskolan inte underrättar elevens vårdnadshavare samma dag ifall eleven uteblir utan giltigt skäl. Detta då Skolinspektionens utredning dels visar att skolans rapporteringssystem inte fungerar tillfredställande när elever ska undervisas i grupper utanför ordinarie klass samt att alla lärare inte registrerar elevernas frånvaro i det system som ska användas.

En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

I intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att det finns elever som kommer sent till lektionerna samt elever som är på skolan men som inte går på sina lektioner.

Lärare berättar att det system som skolan använder inte är anpassat för att hantera situationer där elever undervisas i andra grupper än i sin ordinarie klass. Enligt lärare så behöver de utveckla rutiner för att säkerställa att elever som inte går på sina lektioner frånvaroregistreras. I dagsläget markeras det att eleverna är på "*annan skolverksamhet*" och då menar lärarna att ingen vet var eleven egentligen befinner sig. I dessa fall skickar inte systemet något meddelande till vårdnadshavare så som det är tänkt att fungera när elever är frånvarande från sina lektioner.

Rektor och elevhälsan berättar att de har ett samarbete med kommunens "*närvaroteam*" med månadsvisa avstämningar när det gäller elever med omfattande frånvaro. Vidare berättar rektorn att elever som går iväg från lektionen inte fångas upp av frånvarohanteringen. Elever som är på "*SvA-undervisning*" ska hanteras manuellt av läraren som ansvarar för gruppen nyanlända då systemet inte är anpassat för den hanteringen. Främst är problemet att alla lärare inte sköter frånvarohanteringen. Elever berättar i intervju att det är olika mellan lärare ifall de kontrollerar närvaron eller inte under lektionerna.

Elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte arbetar hälsofrämjande och förebyggande. Utredningen visar att behovet av ett sådant arbete är stort men att elevhälsan i dagsläget inte arbetar hälsofrämjande och förebyggande.

Enligt skollagen ska det för eleverna finnas elevhälsa. Elevhälsans arbete ska främst vara hälsofrämjande och förebyggande. I samband med införandet av bestämmelsen om en samlad elevhälsa framhölls i förarbetena (prop. 2009/10:165, s. 276) att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Vidare angavs att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrundsarbete. Propositionen tydliggör även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor.

Representanter för elevhälsan berättar i intervju att de inte hinner med sitt huvuduppdrag, att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Det får stå åt sidan för att lösa det akuta. Framförallt uppger elevhälsan att kurators och skolsköterskans arbetstid inte är tillräcklig för att hinna med uppdraget. Rektorn bekräftar att det finns större behov av kuratorsfunktionen än vad som kan tillgodoses. Rektorn berättar att både biträdande rektorn och rektorn själv ibland får ta kuratorsuppgifter. Vidare bekräftas att det inte finns förutsättningar för ett förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete just nu.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, finns skäl att förelägga Härnösands kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i lärarnas samverkan för att nå utbildningsmålen och i kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå. Skolinspektionens utredning visar att detta orsakas av brister i skolans organisation och pedagogiska ledarskap. Rektorn behöver i högre grad organisera arbetet på skolan genom att ge förutsättningar för lärare och övriga personalgrupper att samverka samt besluta om och implementera rutiner för det dagliga arbetet. Rektorn behöver även skapa strukturer för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska organiseras och regelbundet följa upp resultaten för skolan.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att planera, följa upp och utveckla utbildningen i form av ett systematiskt kvalitetsarbete. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen för utbildningen uppfylls.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr11) har rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver. Rektorn ansvarar även för att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Lärarna ska samverka i arbetet för att nå utbildningsmålen.

I intervju med skolledningen beskrivs att en rektor var rekryterad för att leda sammanslagningen av Murbergsskolan och Kiörningskolan till nuvarande Wendela Hellmanskolan inför läsåret 2017/18. Nuvarande rektor blev med kort varsel inför terminsstart tillfrågad om att ta över rektorsrollen då den tilltänkta skolledningen bytte arbetsgivare.

Nuvarande rektor uppger sig inte vara nöjd med skolans organisation då den inte fungerar tillfredställande ur ett elevperspektiv. Rektorn uppger sig inte ha hunnit skapa en fungerande organisation på grund av att hen tog över skolledarskapet med kort varsel och på så sätt övertog den organisation som redan var beslutad. Detta medför exempelvis att organisationen inte möjliggör samverkan mellan lärarna exempelvis kring sambedömning eller ämnesövergripande arbete. Skolledningen har inte heller lyckats implementera de ordningsregler och rutiner som de vill att skolan ska använda.

Det framkommer i samma intervju att rektorn inte känner till hur många elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven i de olika ämnena. Skolan har genomfört "mitterminskonferenser" där elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven i olika ämnen följts upp. Rektorn uppger samtidigt att informationen från denna uppföljning inte är korrekt då lärarna inte använder "f-varningar" på ett korrekt sätt. Skolledningen arbetar vid tiden för tillsynen på en planering för hur uppföljningsarbetet ska systematiseras men det är enligt Skolinspektionens intervjuer inte implementerat hos vare sig lärare eller elevhälsans personal.

I intervju med lärare framkommer att det på skolan finns *”tre olika läger. De två gamla skolornas rutiner och de som kommer som nya och inte har några rutiner alls.”* Vidare uppger lärarna att det inte finns tid att formera gemensamma rutiner. De efterfrågar att rektorn måste ta beslut om vad som ska gälla på skolan När skolan startade så var det väldigt rörigt. Lärarna var förberedda på att det skulle vara ett utvecklingsarbete, men det har enligt dem inte fallit på plats. *”Någon kommer att bli besviken, men det måste bli så om vi ska få en gemensam modell.”*

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, finns skäl att förelägga Härnösands kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Härnösands kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Härnösands kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Elisabeth Wikén

Elisabeth Wikén
Avdelningschef
Signerat av: Elisabeth Wikén

X Robert Sondell

Robert Sondell
Föredragande
Signerat av: Robert Sondell

Hur man överklagar, se bilaga 2

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Wendela Hellmanskolan

Bilaga 2: Överklagandehänvisning

Fakta om Wendela Hellmanskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Härnösands kommun under hösten 2017. Wendela Hellmanskola besöktes av Skolinspektionen mellan den 29 november 2017 och den 14 december 2017.

Wendela Hellmanskolan är belägen centralt i Härnösand och har vid tillsynstillfället drygt 500 elever i årskurserna 7–9. Skolenheten bildades inför läsåret 2017/18 som en sammanslagning av Murbergsskolan och Kiörningskolan. Skolenheten leds av en rektor samt en biträdande rektor.

Måluppfyllelse

Då skolenheten är nystartad finns vare sig kunskapsresultat eller resultat från Skolenkäten redovisade i Skolverkets databas SIRIS.

I samband med tillsynen har Härnösands kommun redovisat betygsresultaten från höstterminen 2017. Vid tillsynstillfället är detta den enda betygsättning som skolan hunnit genomföra vilket ska tas i beaktande vid tolkningar och analyser av skolans kunskapsresultat.

Höstterminen 2017 bedömdes knappt 60 procent av skolans elever uppnå kunskapskraven i samtliga ämnen som de undervisats i. Det genomsnittliga meritvärdet varierade mellan klasserna. 172,3 respektive 238,6 var de lägsta respektive de högsta genomsnittliga meritvärdena för de olika klasserna.

Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 3177 903 04 Umeå.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.